

NOVÁ ETAPA ADAPTÁCIE STRATÉGIE USA V GLOBÁLNO M VLÁDNUTÍ

Dr. h. c. prof. Ing. Milan Šikula, DrSc.

Vedeckopopularizačná konferencia
Postavenie a vzťahy Európskej únie a USA v meniacej sa globálnej ekonomike

Brno, 10. 4. 2015

Namiesto úvodu

Minulosť má význam v tom, že osvetľuje prítomnosť.

americký psychológ

Ten, kto kontroluje minulosť, kontroluje budúcnosť, ten kto kontroluje prítomnosť, kontroluje minulosť.

George Orwell

Cieľ prezentácie

- identifikovať zárodočnú formu stratégie globálneho vládnutia USA a jej určujúce charakteristiky
- argumentovať, že tieto charakteristiky fungujú ako genetický kód vo vývinových metamorfózach stratégie USA až do súčasnosti
- na konkrétnych príkladoch dokumentovať niektoré najvýznamnejšie aktuálne prejavy stratégie USA v zápase o pozície v globálnom vládnutí

Vytvorenie Federal Reserve Bank (FED) – východisko pre globálne vládnutie bez globálnej vlády

- začiatok 20. storočia – si veľkí bankári uvedomili šancu ovládnuť bankový sektor, prelomiť nedôveru a zlé skúsenosti politikov a obyvateľstva k emisným bankám – prostriedkom – vyvolať veľký krach (J. P. Morgan – fáma, že konkurenčná Knickerbocker Trust Company – krachuje) – run na banky. Morgan – „pomoc zabrániť kolapsu – zvolal najdôležitejších bankárov – obrovský úver štátu (neskoro)
- na vyšetrenie paniky 1907 kongres menoval vyšetrovací výbor na čele Nelson Aldrich – (spoločník Morgana a predĺžená ruka bankového kartelu (J. P. Morgan, P. Warburg, Kuhn, Leob & Company, Rothschild, D. Rockefeller). Správa neodhalila skutočné pozadie, no nabádala k vytvoreniu novej centrálnej banky, aby sa situácia nemohla opakovať.

Prísne utajený zrod Federal Reserve Act

- Senátor Nelson Aldrich – zorganizoval prísne dôverné stretnutie úzkej elity bankárov v štáte Georgia, mesto Brunswick, ostrov Jekyll Island. 7 predstaviteľov klanov Rothschildovcov, Rockefellerovcov, Morganovcov a Warburgovcov (zhruba 1/3 celosvetového bohatstva) 9 dní sa radili ako vyšachovať konkurenciu a ovládnuť svet financií. V rokoch 1900-1910 sa počet bánk v USA viac ako zdvojnásobil, na juhu a západe bola vyše 20 000 malých bánk. Riešenie: vytvorenie mocnej emisnej banky v súkromnom vlastníctve bankárov. Obsah rokovania prísne utajený, dokonca sa nesmeli uviesť ani konanie stretnutia. Tam sa spísal Federal Reserve Act.

Nátlakové presadenie Federal Reserve Act

- Warburg (neoficiálny hovorca spolku) s Aldrichom tvrdošijne propagovali potrebu centrálnej banky a presadzovali ju v kongrese – tam však bolo viacero odporcov. Nekompromisné presadzovanie konečného zámeru lapidárne vyjadril P. Warburg. „Budeme mať svetovú vládu, či chceme alebo nie. Jediná otázka znie: dosiahneme ju dobyvateľskými výpadmi, alebo na základe dohody?“
- Keď sa stal prezidentom Woodrow Wilson, banky financovali jeho volebnú kampaň a on ako protislužbu mal podpísať Federal Reserve Act. 23. decembra 1913, keď boli takmer všetci na prázdninách a nemal kto protestovať Woodrow Wilson schválil. Veľavravné a poučné sú dve jeho myšlienky

Ešte pre zvolením za prezidenta

„Od chvíle, kdy jsem se stal politikem, svěřovali mi lidé své názory především v soukromí. Několik mužů z řad nejvýznamnějších osobností USA v oblasti obchodu a průmyslu má z někoho, či z něčeho strach. Vědí, že se kdesi skrývá síla, která je tak dobře zorganizovaná, tak tajemná, ostražitá, vnitřně provázaná, ucelená a s tak hlubokým dosahem, že je vhodnější hovořit o ní pouze šeptem.“

Woodrow Wilson

Niekoľko rokov po podpise Federal Reserve Act

„Jsem velmi nešťastný člověk. Nevědomky jsem zruinoval vlastní zemi. Nad velkým průmyslovým národem vládnou poskytovatelé úvěrů, kteří jsou navzájem propojeni. Proto vzrůst našeho národa a veškerá naše činnost spočívá v rukou několika mála jedinců. Jsme jednou z nejhůře vládnoucích, nekontrolovanějších a nejovládanějších vlád civilizovaného světa. Nejsme vláda svobodného názoru nebo rozhodnutí většiny, nýbrž vláda mínění a nátlaku malé skupinky panujících mužů.“

Woodrow Wilson

Dolár ako hlavná svetová mena

- 1913 – veľkobankári dostali dolár plne do svojej moci
- 1922 – konferencia Janov – dolár a libra – zlatý devízový štandard oddelenia ostatných mien od zlata
- dolár – jediná krytá mena – so skutočnou hodnotou – mohli si už robiť čo chceli
- 1914-1919 FED zdvojnásobil objem peňazí v obehu, lacné úvery, špekulácie. 1919 razantné zníženie množstva peňazí, run na banky, úspory bankroty
- 1920 krach burzy
- Kongresman Charles Lindbergh: „Vďaka zákonu Federal Reserve Act bolo možné umelo vyvolať paniku. Terajšie zmätky sú prvé, ktoré boli vyvolané umelo, a síce výpočtom prostej matematickej rovnice“

Plánované, umelé vyvolanie krachu a kolapsu ako nástroj upevňovania moci veľkobankárov

Krach 1920 – získali nepredstaviteľný majetok a moc bol iba „zahrievacím kolom“

1921-1929 obrovský nárast objemu peňazí a pôžičiek – inovácia lombardný úver – na nákup cenných papierov stačilo 10% vlastného kapitálu – špekulácie. Dátum splatnosti sa mohol určiť hocikedy a do 24 hodín musel byť vyplatený. 1929 FED náhle znížil objem peňazí, banky náhle vypovedali milióny pôžičiek, burza a finančný sektor sa opäť zrútili. Luis McFaden, politik bojovník proti monopolu bánk. Otrávený skôr ako mohol presadiť v kongrese zákon proti oligarchom.

„Ke krachu v roce 1929 nedošlo jen tak samo od sebe. Bylo to pečlivě naplánované... mezinárodní bankéři vytvořili strašné okolnosti, a tím se stali našimi vládci.“

„Máme ve své zemi jednu z nejbezcharakternějších organizací, jakou kdy svět viděl. Mám tím na mysli představenstvo bank FEDu... jež nejsou státními institucemi. Jsou to soukromé monopoly, které okrádají americký lid ku vlastnímu prospěchu a zisku jejich zahraničních zákazníků.“

5. 4. 1933 – zákon o vyvlastnení zlata – FED získal desaťtisíce uncí zlata za najnižšiu cenu

Centrálne banky – kľúčový nástroj globálneho vládnutia v stratégii USA

- Spôsob vzniku a skutočné ciele FEDu – geneticky predurčilo charakter centrálnych bánk a logiku ich globálneho pôsobenia
- vzťahy FEDu, MMF a SB s centrálnymi bankami členských štátov sú zásadne ovplyvňované dominantným postaveným USA a ich strategickými zámermi, „neviditeľné nitky“ ovládania
- „neexistujú žiadne nezávislé centrálné banky.. Najdôležitejšie centrálné banky tvrdia, že sú nezávislé, no v skutočnosti všetky kontrolujú politici“. (Steen Jakobsen, Saxo bank)
- ECB a NBS – sú podľa legislatívy nezávislé inštitúcie, spôsob vymenovania a faktická neodvolateľnosť, údajný vzor povojnová Bundesbanka, no tá nebola „štátom v štáte“, bola nezávislá od vlády ale podliehala kontrole parlamentu a Federálnej audítorskej agentúre a rozhodnutiam súdov.

Predstieraná nezávislosť centrálnych bánk

- ECB a národné centrálné banky síce disponujú značnou ekonomickou mocou, ale súčasne nepodliehajú demokratickým pravidlám vládnutia
- nezávislosť voči politikom len tým sa ekonomika alebo účinky monetárnej politiky vymknú kontrole, pri nulovom raste a nulových úrokových sadzbách sa politici i centrálné banky prepnú na režim prežitia, prestanú platiť pravidlá, zmestiť do agendy a kupovanie času
- analýzy globálnej krízy – centrálné banky súčasť mnohoúrovňovej inštitucionalizácie morálneho hazardu
- centrálné banky s určujúcim pôsobením FEDu, MMF, SB zohrávali analogickú funkciu ako FED na začiatku, no omnoho sofistikovanejšie, prispôsobené súčasným globálnym podmienkam
- nezávislosť – iluzórna, lebo ich fungovanie prebieha v silovom poli globálneho finančného systému s dominantným vplyvom záujmov USA
- prof. Pastor – Chicagská univerzita – člen bankovej rady NBS

Záhadný zrod Bretton Woods – M. Morris

- Bretton Woods – dohoda popri Fede najväčší podvod a lož v hospodárskych dejinách sveta – jednoduchý trik ovládnutie sveta
- Spojenci USA, Francie, Anglie, Rusko + 40 štátov od 1. - 23. 7. 1944
- Dolár bol hlavnou svetovou menou – kurzy nár. menám sa neustále menili
- 2 plány Keynes Bancor – svetová mena pre obchod + doma vlastná mena White – americký dolár – uisťovanie, že je krytý zlatom (Nemecko, Rakúsko, Japonsko + vyvlastnenie v USA) – pevný kurz nár. mien k doláru, ceny zlata, diamantov, striebra, ropy; doláre nevydávajú USA, ale súkromní bankári
- Štáty sa na USD ako svetovej mene nielen nedohodli, ale o tom sa ani vôbec nejednalo. USA v noci prepísali dokumenty slovo „zlato“ doplnili o opcii „alebo americký dolár“. V. Británia – podvod; štáty mohli USD z obchodu vymieňať za zlato (35 za uncu) pre FED nebolo žiadne obmedzenie pre množstvo USD ani povinnosť preukazovať zlaté rezervy. 1973 – rozpad, hodnota USD v 2003 len 5 % hodnoty z 1913

Presadenie brettonwoodskeho systému východisko globálnej stratégie USA

- Yanis Varoufakis: Globální Minotaurus (2011; 2013)
- Keynesov koncept MMÚ bol absolútne neprijateľný plánu globálneho vládnutia USA (White) – 2011 guvernér NB Číny a Dominik Strauss – Kahn BBC – návrat ku Keynesovej myšlienke ako riešenie globálnej krízy
- Globálny plán – dolár sa stal fakticky svetovou menou, USA mohli exportovať tovary a kapitál do Európy a Japonska výmenou za priame investície a politický patronát – hegemoniu USA založenú na priamom financovaní zahraničných centier výmenou za americký obchodný prebytok s nimi
- Začiatok – naštartovanie medzinárodného obchodu, vytvoriť trhy pre exporty USA a riešiť nedostatok investícií prostredníctvom súkromných spoločností USA
- Potreba ešte 2 silných mien, ak by ekonomika USA nedokázala absorbovať pokles, Nemecko – marka a Japonsko - jen
- Paradoxne – marginalizácia V. Británie

Stratégia USA prvej etapy globálneho vládnutia

- Obdobie GP 1950-1971 – zlatý vek kapitalizmu – kap. Ekonomiky prepojené systémom pevných kurzov, doplnený špecifickým typom globálnej recyklácie prebytkov – zachovávajúci veľký povojnový obchodný prebytok USA a možnosť exportovať prebytočný kapitál (zisky) investície a pomoc chránencom, aby mohli kupovať americké produkty
- Neuveriteľná prispôsobivosť – využitia udalosti v záujme GP (kórejská vojna, dopyt pre Japonsko, importu na trhy spojencov i USA, studenej vojny, prekonanie súperenia imperializmov, v záujme udržania amerického blahobytu a rastu zámerne nechali časť globálneho „koláča“ svojim chránencom, 20 % svojho podielu na svetových príjmoch Nemecku a Japonsku
- USA v úlohe hegemonia popri vojenskej a politickej moci taký masívny typ redistribúcie prebytkov po celej zemeguli, čo by nedokázal zaistiť žiadny trhový mechanizmus

Stratégia USA po rozpade Brettonwoodského systému

- Nový problém USA – ako financovať dvojitý deficit bez obmedzovania vlastných vládnych výdavkov, zvyšovania daní a oslabovania svetovej pozície USA
- Riešenie – nalákať k financovaniu týchto deficitov zbytok sveta, to znamená redistribúciu globálnych prebytkov v prospech USA na úkor dvoch zón okolo Nemecka a Japonska, obrátiť globálne toky kapitálu, aby plynul na Wall Street – dva nutné predpoklady
 - Zvýšenú konkurencieschopnosť firiem USA oproti Nemecku a Japonsku zvýšením PP a zvýšením jednotkových nákladov konkurencie, stláčaním nákladov na PS a podnecovaním rastu cien ropy
- Konkurencieschopnosť korporácií USA – priťahovala zahraničný kap.
- USA boli menej závislé od cien ropy a naviac petrodoláre plynuli na Wall Street
- Politika Fedu zvýšenými úrokmi (1971 – 6 %, 1981 – 20 %) priťahovať kapitálové toky
- Oba predpoklady sa splnili ešte pred nástupom Reagana, začala sa nová fáza – zväčšovať skoro bezmedzne dvojitý deficit vďaka prítoku kapitálu zo zbytku sveta, ako „premršteného privilégia“ USA

Faktory umožňujúce fungovanie globálneho minotaura

- Status dolára – ako rezervnej meny, brettonwoodský systém – držanie USD – výhodné, po rozpade – pri očakávaní krízy – útek k doláru denominácia komodít v USD – každá transakcia zvyšuje dopyt po dolároch
- Rastúce náklady na energie – poškodzovali relatívnu K Nemecka a Japonska; USA menšia závislosť, zisky ropných TNK, petrodoláre
- Zlacnená produktivita práce, stagnujúce reálne mzdy, jednotkové náklady práce, zisky korporácií – magnet pre zahraničný kapitál
- Geopolitická moc USA – nielen ekonomická, ale aj geostrategická, zahraničný kapitál bol motivovaný väčším zhodnocovaním ak pretekal cez finančný sektor USA
- Zvyšovanie úrokových mier najúčinnejší prostriedok ničenia nepriateľov USA – sovietsky blok, RK

AKTÉŘI DĚJIN

„Jsme teď impérium, a když jednáme, vytváříme svou vlastní realitu. A zatímco vy tuto realitu zkoumáte – jak jen vědecky chcete –, my budeme opět jednat a vytvářet nové reality, které budete také moci zkoumat, a takhle se to všechno vyřeší. Jsme aktéři dějin... A vám, vám všem nezbude než zkoumat to, co děláme.“

Karl Rove – poradca G. W. Busha, 2002

Stratégia USA vo vzťahu k ovládaným a konkurenčným medzinárodným inštitúciám a zoskupeniam v zápase o globálne vládnutie

- USA od 2. svetovej vojny mimoriadnu pozornosť a úsilie vytvárania rôznych medzinárodných inštitúcií a zoskupení s ich dominantným postavením a určujúcim vplyvom
- prostredníctvom nich zväčšovali svoju moc a silu v globálnom vládnutí a zároveň presadzovaniu ich strategických záujmov vytvárali zdanie – mýtus – medzinárodnej legitimacy
- predstih USA v iniciovaní a príprave medzinárodných inštitúcií a zoskupení, dômyselné utajovanie a zašifrovanie skutočných cieľov a záujmov „argumentmi“ všeobecnej prospešnosti

Stratégia USA vo vzťahu k ovládaným a konkurenčným medzinárodným inštitúciám a zoskupeniam v zápase

o globálne vládnutie (pokračovanie)

- tvorba a určovanie pravidiel – USA ako silnejší, dominantný určujú pravidlá liberalizácie – bezbariérový priestor pre ich TNK
- faktické reálne ekonomické a politické ovládnutie inštitúcie, resp. priestoru medzinárodného zoskupenia
- od 80. rokov, no najmä v priebehu globálnej krízy dochádza k výraznému globálnemu prerozdeleniu ekonomickej moci a vplyvu vznikali medzinárodné inštitúcie a zoskupenia mimo účasti USA – BRICS, Šanghajská organizácia pre spoluprácu (ŠOS), Ázijská banka pre investície do infraštruktúry (AIIB), Partnerstvo EÚ a Ruska
- vznik a činnosť týchto zoskupení sa USA snažia rôznymi formami priamo, či nepriamo torpédovať
- v najostrejšej podobe – útok na partnerstvo EÚ – Rusko - Ukrajina

TISA – Trade Services Agreement – globálna privatizácia verejných služieb

- USA – Austrália – plánuje zaviazať 50 štátov okrem BRICS
- príprava prísne tajná, aj po podpise 5 rokov
- globálna privatizácia služieb – ovládnutie TNK – odstránenie všetkých kontrolných a funkčných mechanizmov – pre nekontrolovaný biznis TNK – môžu si priniesť vlastný personál, no štandardy z krajiny pôvodu firmy
- koniec sociálnych, poisťovacích a zdravotných systémov a ochrany zamestnancov
- privatizované služby už nie je možné previesť späť do rúk verejnej správy – tzv. „ratchet klauzula“ – efekt západky

Typy zmlúv TTIP, TISA a pod. – deštrukcia miestnej samosprávy

- tieto zmluvy ohrozujú svojimi dôsledkami demokratické rozhodovanie na úrovni samosprávy, masívny vplyv na slobodu organizácie služieb (voda, vzdelanie, sociálna starostlivosť, odpadové hospodárstvo)
- určovanie, ktoré druhy služieb budú podliehať vypisovaniu verejných zákaziek prístupných TNK – maximálna konkurencia
- ochrana investícií mimo národnej legislatívy, strach obcí z arbitráží, všetko čo nebude explicitne vyňaté – plná liberalizácia
- obce a mestá nebudú môcť skutočne rozhodovať o svojich záležitostiach a komunálnej politike, reagovať na tlak obyvateľov a pripomienkovanie zdola
- totálny výpredaj hodnôt, útok na právo na samosprávu výsmech subsidiarite

Mýty a realita zóny voľného obchodu USA - EÚ

- Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) – prečo práve teraz? Nejde o novú myšlienku – 60. roky NAFTA 90. roky TAFTA, New Transatlantic Agenda (oblasť regulácie), New Transatlantic Economic Partnership (odstránenie regulačných bariér) 2007 Merklová – Bush – slabé výsledky. TTIP – príprava USA a EU na súboj s BRICS – zmena pravidiel hry má nastaviť normy budúcich bilaterálnych dohôd a priniesť miliardy USD, eur efektov a tisícky pracovných miest
- popri odstránení zvyškov obchodných bariér, má ísť hlavne o kompatibilitu regulácií. Odlišnosti v menšej súťaživosti (K) a hrozby zo strany rozvíjajúcich trhov robia harmonizáciu, resp. vzájomné uznanie pravidiel z veľkej časti nedosiahnuteľné ako docieľiť, aby pravidlá a regulácie boli kompatibilné
- ako ovplyvní TTIP mnohostranný obchod; oživí WTO pre 21. storočie, alebo bude zúfalou iniciatívou „starého sveta“ na hegemóniu z čias 20. storočia

Odhady očakávaných prínosov TTIP

- Londýnske Centrum pre výskum hospodárskej politiky – uvažuje s čiastočnou a úplnou liberalizáciou
- komplexne TTIP – prínos pre EÚ 119 mld. € ročne, 545 € na ⌀ domácnosť prínos pre USA 95 mld. € ročne, 655 na € ⌀ domácnosť
- nárast HDP štátov EÚ o 0,48%, USA o 0,39%
- nárast globálneho exportu EÚ o 6%, USA o 8%
- potenciálne zmeny štruktúry EÚ pokles produkcie elektrotechnického a kovospracujúceho a nárast automobilového a finančného sektora
- potenciálne zmeny štruktúry USA – pokles automobilového a elektrotechnického a nárast ostatných dopravných zariadení a strojov

Odhady očakávaných prínosov podľa Bertelsmann Stiftung

- obrovské rozdiely v závislosti od hĺbky liberalizácie
- komplexná liberalizácia – nárast obchodnej výmeny o 93,5%
- obmedzený scenár – len zrušenie colných bariér 1,13% - 1,65%
- v štátoch OECD – vznikne 2,04 milióna nových pracovných miest a reálne mzdy sa zvýšia o 2,34%
- úplná liberalizácia – zintenzívnenie obchodu EU USA, no zníženie USA – Kanada (o 9,32%), Mexikom (o 16%) a štátmi BRICS (o 32%)
- pokles obchodu Nemecka V. Británia (o 41%), Francúzskom (o 23,3 %)
- zrušenie colných bariér – minimálny prínos k HDP od 1,1 v Belgicku do 0,58% v Litve, pri úplnej liberalizácii až 20 násobné prírastky HDP od 2,64 vo Francúzsku až po 7,3% vo Švédsku a 9,7% v. Británii a USA až o 13,4%

Otázky nad predpokladanými prínosmi a dopadmi TTIP

- Komplexnosť obsahu – obrovské množstvo potenciálnych problémov a úskalí pri pokuse harmonizovať dva značne odlišné regulačné systémy
- viacrozmernosť zložitosti a konfliktnosti záujmov
- odstránenie dolných bariér, relatívne bezproblémové, Ø clo 3,5 – 5,2%, Ø dovozné do EU – 5,2%, Ø dovozné do USA 3,5%
- hoci relatívne nízke, no pri výmene 2 mld. € denne to nie je zanedbateľné, dohody o odstránení relatívne rýchle
- odstraňovanie netarifných bariér, až 80% očakávaného prínosu je podstatne zložitejšie
- podstatou je vzájomné uznávanie, resp. čiastočná alebo úplná harmonizácia štandardov, noriem a regulácií v technickej, bezpečostnej, potravinovej, liekovej, informačnej environmentálnej oblasti, ako aj ochrany zamestnancov na trhu práce a pod. oblasti

Miesto TTIP v stratégii USA v súperení o pozíciu v globálnom vládnutí

- podstatne závažnejšou súčasťou TTIP, o ktorej sa nehovorí je oblasť investícií, ktorej riziká vyšli na povrch už v neúspešnej dohode Multilateral Agreement of Investment (MAI) z 2. polovice 90. rokov, tiež urýchlene a tajne pripravovaná
- MAI – TNK – mali dostať nové právomoci a štátom na minimum znížiť reguláciu PZI – zásadná asymetria práv TNK a povinnosti, obmedzení štátu
- hlavné prvky
 - nielen PZI, ale aj cenné papiere, obligácie, pôžičky, duševný majetok, nájomné zmluvy, hypotéky, koncesie na pôdu a prírodné zdroje
 - zvýhodnenie TNK, dôležité regulácie, či obmedzenia – diskriminácia, požiadavky na investorov – reinvestovanie, domáce produkty a pod. – nelegálne, obmedzenia kapitálových tokov – špekulatívne zakázané (spomaľovače)
 - riešenie sporov štát – TNK – nadnárodná, jurisdikcia, nemožnosť zmien prijatej liberalizácie (dopredu predvídať výnimky), status quo 20 rokov

Otázky nad predpokladanými prínosmi a dopadmi TTIP

- pokračovanie

- najkontroverznejšou oblasťou TTIP je ISDS (Investor to State Dispute Settlement) ochrana investorov a riešenie sporov medzi investormi a štátmi
- ISDS – garantuje rovnakú ochranu ako domácim, legitímne nároky na odškodnenie, keď nemôžu žalovať na domácich súdoch
- vlády môžu prijímať zákony, resp. nezrušia, no investorovi umožňuje získať kompenzáciu za škodu
- vyspelé západoeurópske štáty – nenútia potrebu špecializovaného investičného rozhodcovského tribunálu – vlastné súdy
- veľká rozdielnosť výkonnosti národných súdov v EÚ, najmä nové čl. štáty, nepredvídateľnosť, netransparentnosť, nestrannosť, vysoké náklady pre štáty – zásah do legislatívnej suverenity

Východiskové podmienky a možné výsledky TTIP pre USA a EÚ

- analógia s využitím globalizácie americké a európske TNK
- pozícia USA a EÚ v zvládaní dopadov globálnej krízy, rast
- ideálne predpoklady rozvoja MO a MDP a realita podmienok a „detailov“ investície, nielen ideálne PZI, ale celý komplex finančných špekulatívnych produktov (toxických) v spojení s dominantným postavením dolára umožní „transfer“ bublinových dopadov do EÚ
- vplyv odpočúvania a špionáže – asymetrická informačná pripravenosť
- TTIP – účelový nástroj na asymetrické posilnenie USA na úkor EÚ
- TTIP – dôležitá súčasť novej etapy v stratégii USA v boji o postavenie v globálnom vládnutí

BRICS – formovanie nového ekonomického poriadku v globálnom vládnutí

- formálne, rozptýlené zoskupenie alebo začiatok kvalitatívnej zmeny
- 2001 Jim O’Neill Goldman Sachs; 2014 – Nová banka – konkurencia SB, MMF
- Nová rozvojová banka a rezervný fond – kritická reakcia na SB a MMF a oslabenie vplyvu dolára a hegemonie USA a pôsobenia Fedu
- vstupný kapitál 50 mld. USD sa postupne zvýši na 100 mld. a v rámci banky aj 100 mld. rezervný fond, rovnaký podiel hlasov a rotujúca funkcia prezidenta – teda opak diskriminačného MMF a SB
- nenahradí SB a regionálne rozvojové banky (SB 232 mld. zákl. kapitál)
- je to však nový ozdravný trend inštitucionálnych zmien v globálnom vládnutí a nastoľovaní nových prístupov ku globálnym civilizačným problémom – nová globálna mena, chudoba, ekológia, ale aj reakcia na súčasnú stratégiu USA

Šanghajska organizacia pre spolupracu (ŠOS)

- 2001 6 štátov Rusko, Čína, Kazachstan, Tadžikistan, Kirgisko a Uzbekistan
- pôvodne bezpečnostný aspekt
- 2014 zámer hospodárskeho rozvoja euro-ázijského regiónu
- geopolitický záujem, Číny a Ruska – eliminovať šíreniu tzv. farebných revolúcií – neoliberálnych konceptov a prekonávania unipolárneho modelu – USA
- septembrový sammit v Ušanbe (Tadžikistan) a reakcia na sankcie a protisankcie
- prihlášky
 - India, Pakistan, Mongolsko a Irán (sankcie)
 - komplementárne ekonomiky
- rodí sa nový silný aktér globálneho vládnutia

Miesto Ukrajiny v stratégii USA v boji o globálne vládnutie

- ofenzíva Západu zásadne iniciovaná USA, ktorým údajne nejde o novú studenú vojnu, o boj o sféry vplyvu, ale o slobodu Ukrajincov (Obama)
- v stratégii USA zastaviť, resp. spomaliť oslabovanie pozície v globálnom vládnutí ide o vrazenie klinu medzi Európou a Rusko, ktorých rastúci vzájomný obchod a celkový rozvoj a prehĺbovanie vzájomných vzťahov ako partnerského bloku sa stal krajne nežiaducim
- prostriedkom sa stalo vyvolanie rozkolu a prevratu na Ukrajine, Majdan
- financovali to už od roku 2013 okolo 5 mld. USD, návšteva šéfa CIA (Brennan) viceprezidenta Bidena – 50 mil. USD pomoc ukrajinskej vláde, úverová linka MMF
– 17 mld. USD, experti CIA a pomoc pri modernizácii armády
- „protiteroristická operácia bezpečnostných síl“ naprogramovaná USA stojí mesačne 130 mil. USD, ktoré „investujú“ do novej železnej opony

Asymetrické dopady smerovania sankcií k ekonomickej vojne

- škody vyvolané stupňovanými sankciami a sankčnými protiopatreniami sa odhadujú na 100 mld. na „každej“ strane, v skutočnosti len EÚ – Rusko najhoršie Ukrajina (pokles HDP o cca 7%)
- USA – hlavný iniciátor nielenže si udržiujú solídne tempo rastu 1,7 %, EMU – 0 %, ale samy sú voči dôsledkom sankcií imúnne a oslabovanie pozície EÚ a odbúravanie efektov prehlbujúcej hospodárskej spolupráce EU – Rusko výrazne posilňuje pozíciu USA v globálnom vládnutí
- sankcie narušujú a rozkladajú vytvorené štruktúry a dôveru obchodných, špecializačných a kooperačných, finančných atď. väzieb medzi EÚ – Ruskom, zvyšujú náklady náhradných riešení, tlačí ich do záporného rastu, prehlbovania nezamestnanosti, stupňuje konkurenciu vo vnútri EÚ
- ekonomická vojna – podkopáva euro a posilňuje dolár – čo nie je dlhodobu udržateľné pre EÚ
- EU sa nechala vmanévrovať do nesvojprávnej pozície obhajoby vlastných existenčných záujmov ako globálneho hráča

Informačné technológie – nástroj na udržanie hegemonie USA v globálnom vládnutí

- nadmerná ochrana duševného vlastníctva – spôsob zabezpečovania renty určitým subjektom. Utajená príprava medzinárodnej zmluvy ACTA – štandardy pre vymáhanie práv v duševnému vlastníctvu, extrémne tresty za nekomerčné kopírovanie „kupovanie“ zmlúv na mieru silným a ich renty utajené prejednávanie – „demokratický charakter“, znížiť možnosť alternatívneho šírenia informácií.
- Účastníci Austrália, Kanada, Singapur, USA a má byť aj EÚ, no pred tlakom verejnosti ustúpila. No agenda ACTA sa má dostať do TTIP.

Informačné technológie – nástroj na udržanie hegemonie USA v globálnom vládnutí (pokračovanie)

- šokujúci rozsah globálneho špicľovania NSA (americká národná bezpečnostná agentúra). Zhromažďovanie informácií je nezrovnateľné s Orwelovým popisom (Snowden) Napriek celosvetovému pobúreniu NSA neuvažuje o obmedzení špicľovania, ale plánuje pomocou vývoja kvantového počítača ešte prehĺbiť, ktorý umožní prelomiť väčšinu šifrovania na celom svete
- celá špicľovacia a represívna mašinéria sa stala samostatným priemyslom a nástrojom v stratégii USA v boji o pozície v globálnom vládnutí

Ďakujem za pozornosť